

Informace o Chartě 77 - ročník třetí /1980/ - č.6
 od 30. března 1980 do 27. dubna 1980

Telegram Charty 77 odborářské konference v Paříži.....	2
Dopis Charty 77 rektorovi UK.....	2
Dopis Charty 77 Federálnímu shromáždění ČSSR.....	3
Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných	
Dopis Mezinárodní federaci pro pronásledované umělce.....	10
Sdělení č. 172 /zadržení účastníků kursů filosofie/.....	10
Sdělení č. 173 /rozsudek nad Albertem Černým potvrzen/...	11
Sdělení č. 174 /policejní persekuce v souvislosti se žádostí o manifestaci za propuštění Petra Cibulky/.12	
Sdělení č. 175 /nezákonné policejní zásahy proti účastníkům filosofických kursů/.....	13
Sdělení č. 176 /další trestní stíhání J. Volfa/.....	15
Zpráva příbuzných pro přátele odsouzených.....	15
Zpráva o návštěvě D. Krivinové v BSPŠV.....	18
Rozhovor s György Bencem.	21
Krátké zprávy	
Příspěvek k dokumentu Charty 77.....	23
Dopis J. Tomina presidentovi republiky.....	23
P.E.N.-klub píše Václavu a Olze Havlovým.....	24
Dopis náčelníka NVÚ - Heřmanice.....	24
Články došlé do redakce.....	24

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77
 Adresa: Petr Uhl; Anglická 8, Praha 2
 Anna Šabatová, Anglická 8, Praha 2

Vážení přátelé,

jsme si vědomi celosvětové důležitosti svobodného odborového hnutí. Vítáme proto Váš zájem a podporu, kterou projevujete rozvoji odborového hnutí v zemích východní Evropy a přejeme Vašemu jednání mnoho úspěchů.

Rudolf Battěk
mluvčí Charty 77

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

Mluvčí Charty 77 Václav Benda, Jiří Dienstbier, a Jaroslav Šabata jsou t.č. vězněni.

18. dubna 1980

prof. dr. Zdeněk Češka
rektor Karlovy univerzity

P r a h a

Vážený pane doktore,

v poslední době se množí nezákonné a tvrdé policejní zákonky vůči těm kdo chtějí na soukromé půdě prohlubovat své vzdělání v oblasti humanitních věd a zvláště proti těm, kdo jsou ochotni zde uplatnit svou kvalifikaci a vhled do věci. Je zarážející, že předmětem nezastřené policejní represe se stává činnost obecně prospěšná a žádoucí a nadto v době, kdy neutěšený stav čs. školství je obecně znám a dokonce i oficiálně přiznán. Jistě i Vy víte, že "řada statistických ukazatelů svědčí o tom, že z hlediska úrovně vzdělanosti a kvalifikační struktury pracujících není postavení ČSSR příznivé. Ve srovnání se zeměmi RVHP zaujímáme v nejednom z ukazatelů dokonce poslední místo ..." /Josef Podroužek, náměstek ministra školství ČSR v Rudém právu ze 17.12.1979/.

Řadě mladých lidí u nás je hlavně z ~~tav.~~ kádrových důvodů uzavřen přístup k vyššímu vzdělání, zvl. v humanitních oborech; současně mnoho kvalifikovaných učitelských a odborných kádrů je nutno vykonávat nekvalifikovanou práci. Důsledkem této abnormální situace a současně nadějným jevem je, že spontánně vznikají kroužky zájemců o vzdělání, které jim nedostatečně fungující oficiální instituce nedokáží zprostředkovat. V duchu dokumentu, který jste i Vy podepsal /Usnesení vědeckého fóra Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, zasedajícího koncem února a počátkem března t.r. v Hamburku/ a kde se hovoří o nutnosti vylepšit stav mezinárodní vědecké spolupráce v rozličných "bilaterálně i multilaterálně na vládní i nevládní úrovni mezi vládními i jinými dchodami, mezinárodními programi a projekty spolupráce, jakož i zabezpečení rovnoprávných možností pro výzkum i pro rozsáhlejší komunikaci a cestování nutné pro odborné účely ", se někteří naši zahraniční přátelé, renomovaní odborníci zvláště z Oxfordské univerzity, bez nároku na odměnu, uvolili k přednáškám a rozhovorům na této neoficiální úrovni. Na místo ~~taho~~, aby úřední místa uvítala jejich výpomoc, dochází opakovaně a v pošlední době téměř pravidelně k policejním zásahům. Proti vůli hostitele vstupuje Bezpečnost do soukromých bytů, zjišťuje totožnost návštěvníků, zajišťuje je pod záminkou údajného rušení nočního klidu, výtržnictví apod., do nočních hodin nebo i déle je zadržuje na úřadovnách SNB, vyžaduje do nich písemný slib, že se podobných setkání nezúčastní. Příkladem je zákon Bezpečnosti ze dne 28.3.1980 proti zájemcům o úvod do fenomenologie v obci Vyskytná u Pelhřimova. Zájemcům byl mimo jiné zakázán pobyt v obci a po výslechu byli odesláni do svých domovů. Zvláště tvrdě zasahuje Bezpečnost v případě večerů, pořádaných dr. J. Tominem a jeho přáteli. Dne 5.3. vnikla Bezpečnost do bytu Ivana Dejmala a odvedla s sebou dr. Newtona-Smitha z Balliol College v Oxfordu, který ~~je~~ přednášel o racionalitě vědy. Dr. Newton-Smith byl neprodleně vypovězen a vyvezen na hranice ČSSR. Otýden později při podobném zásahu byl vypovězen anglický student a účastníci večera pod pohrůžkou násilí museli byt opustit. Dne 19.3.

příslušníci SNB vylomili dveře bytu Ivana Dejmala, soukromé sejti rozpušteli a zajistili osm občanů na čtyřicetosm hodin v cele předběžného zadržení pod záminkou, že se dopustili výtržnictví; skutková podstata údajného výtržnictví spočívala v poslechu úvahy doc. dr. Radima Palouše, CSc. o fenomenologii smyslu. Jako výtržníci byli zajištěni i někdejší učitel Karlovy univerzity dr. Palouš a dr. J. Tomin, který byl z bytu vynesen a cestou po schodech vláčen. Dne 2.4. byl dr. Tomin, který chtěl toho večera uvést zájemce do Aristotelovy filozofie, opět proti své vůli vyvlečen ze svého domu, dotažen do budovy krajské správy SNB v Praze, zde i fyzicky napaden a nakonec vynesen na ulici na hromadu uhlí.

Dne 9.4. byl dr. J. Tomin opět násilím dopraven do budovy KS SNB a zajištěn na 48 hodin. Dne 12.4. přednášel v bytě dr. Julia Tomina prof. Antony Kenny z Balliol College z Oxfordu o Aristotelově Epice. Kolem dvacáté hodiny vnikl do bytu tří minových za použití síly větší počet příslušníků VB a StB. Prof. Kenny s chotí a francouzský učitel, odborářský pracovník Jacques Laskar byli odvedeni, v nočních hodinách vyvezeni na čs. hranici a vypovězeni. Dr. Tomin a osmnáct dalších účastníků večera byli převezeni do budovy krajské správy SNB v Bartolomějské ulici a v nočních hodinách umístěni v cele předběžného zadržení na děle než 48 hodin, opět pro údajné "výtržnictví". Přednášku o Aristotelovi zhodnotili příslušníci SNB jako "schůzku kriminálních živlů, vyhýbajících se práci" a nabádali J. Tomina, aby nezval "členy zahraničních organizací ve službách protičeskoslovenských centrál".

Plně sdílíme myšlenku, obsaženou ve zmíněném dokumentu, jehož jste spolusignatářem, že "respektování lidských práv a základních svobod všemi státy představuje jeden ze základů podstatného zlepšení jejich vzájemných vztahů i mezinárodní vědecké spolupráce na všech úrovních". Obracíme se proto na Vás, abyste se vahou autority spojené s funkcí rektora starostlivé Karlovy univerzity zasadil o nápravu těchto skandálních skutečností.

23:4.1980

Rudolf Battěk
mluvčí Charty 77

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

Federální shromáždění ČSSR

P r a h a

Vážení poslanci,

Ústava ČSSR a zákon č. 120/76 Sb. /mezinárodní pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech/ zajišťují našim občanům řadu práv a svobod. I v Prohlášení všeobecné deklaraci odborových práv, které jste přijali 9.4.1980, konstatujete, že "u nás máme právně zakotveny svobodu projevu, tisku, slova, svobodu shromažďovací, právo na všeobecnou a aktivní účast na životě společnosti, jež je zajištěna nedotknutelnost osob, obydlí, listovního tajemství, tajemství doprovázaných zpráv a další."

Zádáme Vás proto, abyste se zasadili o nápravu skutečnosti, které těmto svobodám a právům protiřečí. Upozornujeme hlavně na porušování nedotknutelnosti osob a obydlí ze strany orgánů SNB jak je zachycují přiložené dokumenty.

Rudolf Battěk
mluvčí Charty 77

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

/Mluvčí Charty 77 Václav Benda, Jiří Dienstbier a Jaroslav Šabata jsou t.č. vězněni./

Příloha: dopis K. Dejmalové generálnímu prokurátorovi
Zpráva Pavla Šmidy; Stížnost Zdeně Tominové

Dr. Ján Feješ
generální prokurátor ČSSR
Generální prokuratura ČSSR
nám. Hrdinů 1300
140 00 Praha 4

Věc: Stížnost na postup příslušníků SNB

Pane generální prokurátore,

mám za to, že není příliš častým zjevem, aby se na Vás někdo musel obracet během čtrnácti dnů třikrát. Bohužel, mám to štěstí patřit k jednomu z těchto výjimečných případů.

První stížnost Vám posílal můj manžel dne 11.3.1980 na postup příslušníku SNB ze dne 8.3.; druhou stížnost Vám posílal opět můj manžel dne 14.3. na postup příslušníků SNB ze dne 12.3. Dnes - v manželově nepřítomnosti - se na Vás musím obrátit já.

Dne 19.3.1980 vstoupilo násilím do našeho bytu asi patnáct příslušníků SNB, z toho čtyři v civilu. Zákonné oprávnění neměli veškeré žádné: v našem bytě nehrozila ani škoda na zdraví či na životě nikoho z přítomných, ani škoda na majetku, čož je jediné zákonné ustanovení, podle kterého mohou příslušníci SNB bez předchozího souhlasu příslušného prokurátora vstoupit do bytu /§ 30 zák. 40 o Sboru národní bezpečnosti ze dne 24.4.1974 Sb./. Jedinou škodu na majetku způsobili právě příslušníci SNB - totiž násilným vylomením dveří ve snaze vniknout do našeho bytu. /Zdůraznuji, že tento postup nemohl být oprávněn ani nějakou zdánlivou výtržností či pohoršením: sešlo se u nás asi dvacetpět přátel, aby si poslechli přednášku doc.dr. Radima Palouše na téma konkrétní fenomenologie smyslu, tedy na téma po výtce filozofické. Obávám se, že jakýkoli rozhlasový či televizní přijímač působí více hluku než poměrně tichý hlas panu docenta. /

Příslušníci SNB zlegitimovali všechny přítomné, pro šest z nich, jmenovitě pro Terezu Kohoutovou, doc.dr. Radima Palouše, dr. Miloše Rejchrta, Jana Rumla, Jiřího Středu, a ing. Karla Šlinga, vypsali na místě předvolánky na ihned. /Nikdo z nich - pokud je mi známo - se dosud nevrátil. Jejich rodiny rovněž nedostaly vyrozumění o jejich zajištění, ačkoliv včera ve 20.30 hod. uplynula zákonná 24hodinová lhůta o vyrozumění, že byl občan zajištěn - § 23 zák. 40 o SNB /1974 Sb./. Z předvolánky pro dr. Julia Tomina a pro mého manžela Ivana Dejmala /kterí se rovněž ještě nevrátili/ se prostě neobtěžovali. Dr. Tomin trval na zákonnému postupu a bez předvolánky odmítl s příslušníky odejít. Výsledkem bylo nesmírně brutální odvlečení dr. Tomina do auta Veřejné bezpečnosti. Všichni, kdo jsme byli svědky tohoto postupu - včetně náhodných svědků z řad nájemníků domu -, máme vážné obavy o zdraví dr. Tomina; nedovedu si totiž představit, že by lidská páteř mohla bez poškození vydržet zacházení, jakého se dostalo dr. Tominovi. Byl vyvlečen po zádech z druhého poschodi /přibližně padesát schodů/ až na ulici. To, že byl bez bot a bez kabátu, je v tomto světle již bezvýznamný detail. Můj manžel se nebránil - tento zážitek byl pro něj zřejmě dostačujícím důkazem toho, jak příslušníci SNB plní svou povinnost a dbají cti, vážnosti a důstojnosti občanů i své vlastní /té vlastní zejména/ /viz § 15, zák. č. 40 o SNB/1974 Sb./. Ani já nevím, jak se slučuje se cti, vážnosti a důstojnosti příslušníka SNB, v daném případě StB, tedy člověka, který je zde k ochreně občanů, výroky o tom, jak by byl strašně rád, kdyby se třeba někomu z nás přihodila újma na zdraví či životě. Bohužel dotyčný příslušník se představil jako poručík Novák a číslo svého služebního průkazu - asi pro jistotu - však odmítl sdělit. Zřejmě neznal vyhlášku č. 42 Federálního ministerstva vnitra ze dne 6. května 1974 o prokazování příslušnosti ke Sboru národní bezpečnosti, kde se v § 5 výslovně uvádí povinnost sdělit číslo služebního průkazu, jw-li o to příslušník SNB požádán. Přátelské setkání se tedy

toho večera skončilo osmi zatčeními a výzvou příslušníků SNB, aby os-tatní naši přátelé opustili náš byt.

Pane generální prokuráture, z titulu Vaší funkce nejvyššího ochránce zákona Vás žádám, abyste konečně zjednal nápravu. Pokud se domníváte, že zákon nebyl porušen a že naopak soukromé, čistě filosofické přednášky v soukromém bytě - tedy pouze pro přátele hostitelů - jsou v rozporu se zákonem, žádám, aby mi příslušné zákony byly explicitně jmenovány a vysvětleny. Prohlášení příslušníků Státní bezpečnosti, že tyto přednášky se konat nemohou, protože oni si to nepřejí, dostatečným důvodem není a být nemůže.

Pane generální prokuráture, byla jsem vychovávána v úctě k zákonům a v důvěře v jejich ochranu. Brzy se ocitnu v situaci, kdy bych chtěla a měla tuto výchovnou zásadu předat další generaci. I proto Vás žádám, abyste mi svým zásahem podal důkaz, že zákony skutečně platí pro všechny občany, tedy i pro občany, jejichž povoláním je výkon služby ve Sboru národní bezpečnosti, a že jejich ochrana se skutečně vztahuje na všechny občany bez ohledu na jejich povolání, náboženské vyznání a stranickou příslušnost.

Kateřina Dejmalová
Kamenická 45
170 00 Praha 7

Obvodový vojenský prokurátor
nám. Hrdinů 1300, Praha

věc: t r e s t n í o z n á m e n í

Pane prokuráture,

jmenuji se Zdena Tominová /nar. 7.2.1941/ a jsem uživatelem bytu ve 3. patře domu č. 287/3 v Keramické ulici v Praze 7, který spolu se mnou obývají můj manžel PhDr. Julius Tomin a synové Lukáš /1963/ a Marek /1969/. V sobotu dne 12. dubna 1980 kolem 19. hodiny bylo v mém bytě /na manželovo a mé výslovné pozvání/ přítomno dalších dvacet osob: prof. Anthony Kenny, děkan Balliol College Oxfordské univerzity a jeho paní, dále sedmnáct našich přátel /čs. občanů/, převážně mladých lidí, kteří již dlouhou dobu systematicky pracují s mým manželem nad filozofickými tématy v rámci soukromého sebevdělávání, a Jacques Laskar, francouzský odborář, který nás navštívil během svého pobytu v Praze. Smyslem našeho sobotního setkání bylo vyslechnout přednášku prof. Kennyho o Aristotelově Etice Nikomachově a Eudémově a v přátelském kroužku pobesedovat o filozofickém odkazu antického Řecka. Zbytečno zdůrazňovat, že takovýto přátelský večer probíhal - na rozdíl od běžných soukromých slav a večírků, které se konávají v bytech - v naprosté tichosti a klidu. Přesto byl tento večer - z důvodu zdravému rozumu a občanského právnímu cítění nedostupných - brutálně přerušen skupinou nejméně deseti uniformovaných a ozbrojených příslušníků VB a nejméně šesti příslušníků StB v civilu, kteří vnikli do bytu bez povolení prokurátora, zajistili prof. Kennyho a jeho paní i Jacquesa Laskara a ještě též nocí je eskortovali na hranice ČSSR a vyhostili ze země, zajistili rovněž mého manžela a s jedinou výjimkou všechny pozvané přátele, kteří pak byli bez jakéhokoli zákonného důvodu drženi přes patdesát hodin v místnostech a celých předběžného zadržení KS SNB v Bartolomějské ulici. Jak vyplýne z níže následujícího přesného popisu této politováníhodné události, příslušníci SNB, kteří "zákok" prováděli, disponovali přesnou informací o tom, že u nás toho večera bude prof. Kenny a že se bude jednat o filozofický večer /tuto informaci nicméně nemohli obdržet ze zákonnéch zdrojů/, byli předem odhodlání použít násilí a způsobit nám všem škodu znemožněním dalšího rozšíření znalostí o filozofii, prof. Kennymu a jeho paní pak způsobit škodu násilným a bezdůvodným přerušením jejich plánovaného a řádně zaplateného pobytu v ČSSR, a všem zadrženým osobám škodu spošívající v omezení jejich osobní svobody

a v některých případech zabránění výkonu jejich povolení v pondělí. Konzultovala jsem čs. trestní zákon a zákon č. 40/1974 Sb. a dospěla jsem k převedení, že skupina příslušníků VB a StB /jeden z příslušníků StB se později identifikoval v přítomnosti mého muže jako major Fišer, jména a hodnosti ostatních neznám/ se v našem bytě ve večerních hodinách 12.4.1980 dopustila nejméně tří závažných trestních činů, a to:

zneužívání pravomoci veřejného činitele, § 158/1 písm. a,b, tr.z., jehož se dopouští "veřejný činitel, který v úmyslu způsobit jinému škodu ... a/ vykonává svou pravomoc způsobem odpovídajícím zákonu b/ překročí svou pravomoc."

Porušování domovní svobody, § 238/1 písm. a,b, tr.z., jehož se dopouští ten "kdo vnikne do domu ~~nebo~~ do bytu jiného tím, že užije násilí nebo pohrůžky bezprostřeňho násilí, nebo kdo tam neoprávněně setrvá v úmyslu vykonat násilí" /1/, přičemž se závažnost trestního činu zvyšuje, jestliže pachatel spáchá čin uvedený v odstavci 1 se zbraní nebo b/ spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami" /2/.

Omezování osobní svobody, § 231/l~~1~~,2 tr.z., jehož se dopouští ten, "kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody" /1/, přičemž vyšším trestem bude pachatel potrestán, "spáchal čin uvedený v odstavci 1 úmyslu usnadnit jiný trestný čin" /2/.

V tomto smyslu také podávám na skupinu příslušníků SNB /patřící pravděpodobně k útvaru KS SNB Praha 1/, Bartolomějská ulice/ t r e s t n í o z n á m e n í . Nevylučuji ovšem, že podrobné šetření by mohlo odhalit ještě jiné trestné činy, jichž se příslušníci dopouštěli ve skupině nebo jednotlivě. Podám nyní pokud možno přesný popis události, která je předmětem mého trestního oznamení a to tak, jak se odehrála před mýma očima. /Jsem si ovšem až příliš dobře vědoma toho, že příslušníci SNB budou má tvrzení všechně popírat; zde mi nezbývá než prohlásit, že mohu své výroky odprísahnout a že se mohu v celkovém průběhu události a v některých jednolivostech dovolávat svědectví sedmnácti přítomných přátel./

p o p i s u d á l o s t i : Profesor Kenny začal hovořit o Aristotelově Etice Nikomachově. Krátce po 19. hodině, hovořil anglicky a můj manžel jeho slova úřekládal do češtiny. Seděli jsme v těsném kroužku v obývacím pokoji a pozorně naslouchali, nekonsumovali jsme žádné nápoje, zdrželi jsme se i kouření. /Dodávám pro úplnost, že naši přátelé se socházeli před devatenáctou hodinou jednotlivě nebo v malých skupinkách, chovali se tiše a naprostě nemohli zadat jakoukoliv příčinu k nařčení z "výtržnosti", které jim bylo později u výslechu formálně předhazováno./ Ve 20.10 se naše tichá ulicenaplnila hlukem přijíždějících vozů a mnohonásobným boucháním dvířek, vzápětí bylo slyšet zuřivý štěkot psa jednoho ze spolunájemníků domu a dipot mnoha páru nohou po schodech. Po dvojím zazvonění jsme pootevřela dveře a spatřila uniformované příslušníky VB, kteří se hned tlačili do dveří. Stačila jsem se ještě zeptat, zda mají povolení ke vstupu do bytu a co vlastně chtějí, byla jsem však ihned za použití "kouzelné" formule "jménem zákona!" vtlačena do bytu, a jakkoliv jsem se snažila zabránit příslušníkům v nezákonné vstupu do bytu vlastním tělem, nebylo to - vzhledem k jejich počtu - nic platné. Do předsíně - a prakticky také ihned do obývacího pokoje - vniklo nejméně deset ozbrojených příslušníků VB a v tuto chvíli nejméně příslušníci StB v civilu. /Další byli v chodbě domu a nejspíš také před domem./ Tmavovlasý příslušník StB v krátkém koženém kabátě pronesl, jak se kolem mne protlačoval do bytu, milá slova "Dostaneš do držky". O něco později, když byla situace poněkud přehlednější, dožadovala jsem se znova, aby příslušníci SNB předložili povolení od prokurátora ke vstupu do bytu, případně vysvětlili, na podkladě jakého zákona v bytě setrvávají; povolení mi předloženo nebylo a jinak se mi dostalo buď arrogantských odseknutí nebo odbovědí, prozrazujících až absurdní neznalost zákonů. Např.: "Tohle je normální zjišťování totožnosti podle § 19 /!/ a jsme tu podle § 25 /!/ zák. č. 40!"

Okamžitě po vniknutí do pokoje začali příslušníci VB vybírat od přítomých osob občanské průkazy. Prof. Kenny a jeho paní byli úřední tlumočnicí, kterou si příslušníci přivedli s sebou, vyzváni "Mr.Kenny, Mrs.

Kenny, please, come with us!" a spolu s Jacquesem Laskarem vyvedeni z bytu jako první, aniž se jim dostalo vysvětlení, co se vlastně děje a čeho se dopustili. Přítomnost tlumočnice, která spolu s příslušníky SNB vnikla do bytu, jasně dokládá, že Bezpečnost o přítomnosti Oxfordského filozofa věděla předem. V téže době jeden z příslušníků StB v bytě fotografoval. V zápětí byl můj manžel násilně stržen z pohovky a odveden z bytu spolu s první "várkou" pozvaných přátel /kolik se jich zřejmě vešlo do přistavených česti-sedmi vozů/. Přitom všichni přítomní rádně prokázali svou totožnost, což podle m ho názoru ani nebylo jejich povinností, protože v této chvíli již příslušníci Bezpečnosti zjevně překračovali svoji pravomoc a jednali způsobem, odporujičím zámonu. Postupně, jak se vozy vracely, byli z bytu odvedeni a odvezeni bez jediného relevantního slůvka vysvětlení všichni pozvaní přátelé mimo dr. R. Palouše, jehož špatný zdravotní stav byl Bezpečnosti znám a jemuž bylo dovoleno odejít domů.

Po celou dobu postupného "transportu", tj. asi jednu hodinu, setrvávali příslušníci VB i StB v našem bytě, volně se pohybovali po celém bytě, brali do rukou a proklíželi volně ležící knihy i jiné předměty, některé věci odnášeli do předsíně a jen na můj ostrý protest mi je znovu vydali a velmi důrazně dávali najevo, že jsou tu "pány". Přátele, čekající na odvoz, nutili setrvávat v obývacím pokoji, kde hlídali každý jejich pohyb, někteří z příslušníků se bez dovolení usadili na uprzedněných židlech. Docházelo i ke scénám velmi nepěkným. Např. mého sedmnáctiletého syna, kterého taky přiměli legitimovat se, přitiskli hned po té, dva příslušníci ke dveřím koupelny a násilně mu odcizili z náprsní kapsy kopík dopisu, který psal jeho otec ministru vnitra. Jedne z přítomných dívek vytrhli z ruky rozepsaný soukromý dopis, přestože protestovala a bránila se; dopis se mi naštěstí podařilo příslušníků StB odejmout a dívce po návratu z CPZ vrátit. Byla jsem rovněž vyzvána, abych se oblékla a "šla s nimi", výzvy jsem však neuposlechla; násilně jsem odvedena nebyla. zřejmě jen proto, že příslušníci věděli, že se má vrátit domů můj deseti-letý synek. Nakonec jsem zbyla v bytě sama se svým starším synem a dvěma příslušníky Bezpečnosti. Na nou hořkou a unavenou otázku, zda jim to už stačilo, odpověděl již jednou zmíněný tmavovlasý mladík v koženém kabátě otázkou, položenou zblízka do tváře: "Chcete facku?" Snad mi jí měl opravdu dát, bylo by to vskutku stylové zakončení akce, která se dá těžko označit za něco jiného než za policejní razii /a to ještě jen díky uniformám, jinak celý průběh spíše připomínal akci nějakého gangu/. Druhý mladík v civilu jej však odvedl, dveře se zabouchly a byl by to býval konec, kdyby nenásledovala již zmíněná vyhoštění a padesátihodinové nezáonné zadržení mého muže a mých přátel.

Pane prokurátore, ráda bych Vám položila otázku, kterou neustále kladu sama sobě: Jak je tohle vůbec možné? Jak je možné, že v zemi, která má ústavu, trestní a občanské právo a zákony, která ratifikovala mezinárodní pakty o lidských a občanských právech, mohou samotní profesionální strážci zákona myslit a konat, jako by zákonu nebylo? Jak se mohou příslušníci StB při výsleších vyjadřovat slovy: "Nás zákony nezajímají, my vás naučíme poslouchat, co my nechceme, to prostě nebude"? Kdo vnukl příslušníkům VB přesvědčení, že zákon č. 40/1974 Sb. o SNB není nutno podrobně znát, protože má vlastně jediné znění: "Bezpečnost může všechno"? Kdo jim tvrdí, že mohou "kdykoliv kohokoliv sebrat", že "byt je veřejné místo", že mohou komukoliv kdykoli "napařit osmačtyřicítku"? Jaké právní vědomí lze očekávat od občanů země, v níž příslušníci Bezpečnosti právo a zákony ignorují? A jakou mezinárodní pověst může taková země mít, a to tím spíše, že stejně bezprávně jednají příslušníci SNB např. s oxfordskými učenci.

Žádám Vás, pane prokurátore, abyste toto mé trestní oznámení nebral na lehkou váhu, abyste případ nejen přešetřil, vyníky vyhledal a navrhl k potrestání, ale abyste se také zasadil plnou vahou o to, aby občané této země nemuseli mít strach z těch, kdo mají jejich bezpečnost chránit. "My to děláme z politického přesvědčení", odpovídají některí příslušníci

SNB, poukazujeme-li na nezákonnost jejich jednání. Není nejvyšší čas, aby je někdo poučil, že i v socialistické společnosti je zákon něco jiného než třídní uvědomění? Aby je někdo poučil, že Aristoteles /nebo Platon/ je sice v našich učebnicích nazýván idealistickým filosofem, ale že to nikterak neznamená, že je třídním nepřítelem? A že lidé, kteří se ve volném čase scházejí, aby usilovali o poznání člověka a světa prostřednictvím starověké filosofie, jež položila základy modernímu lidskému myšlení, nejsou "hrstkou kriminálních živlů"? A že by v případě, kdyby tímto svým konáním přece jen porušili některý z čs. zákonů, měli být řádně poučeni, který? A že to opravdu není a nemůže být zákon č. 40 o SNB?

Kladu toto množství požadavků a otázek proto, pane prokurátore, že nezákonný "zákrok" bezpečnosti proti dvěma desítkám mladých lidí, usilujících ve vší tichosti a v soukromých bytech a na základě občasné vzájemnosti o prohloubení vzdělání, se neudál poprvé. "Zákrok" ze 12. dubna 1980, který je předmětem mého trestního oznámení, byl nejen "nejmohutnější", ale v krátkém časovém rozmezí od počátku března do počátku dubna t.r. již šestý v pořadí! Kdyby se jednalo třeba i jen o málo závažnou trestnou činnost, musel by např. můj manžel být dávno trestně stíhán či odsouzen /podobné filosofické večery se pod jeho vedením konají pravidelně každou středu již po tři roky/; Vám /právě tak jako mně, mým přátelům/ a všem soudným lidem/ musí být naopak z předešlého jasné, že se jedná o činnost zcela legální, v níž nám nezákonné a svévolným způsobem zbraňují příslušníci jednoho z útvarů Sboru národní bezpečnosti, vědomě přitom ponižujíce naši lidskou důstojnost a způsobujíce nám mnohou nenahraditelnou škodu.

Je mi upřímně líto, že na základě zkušeností nejenom vlastních mohu chovat jen nepatrnu naději, že mé trestní oznámení bude řádně projednáno nezaujatou a nestrannou justiční instancí; nemohu bohužel dokonce ani vyloučit, že se jeho podání neobrátí nakonec v mý neprospech. Proto si osobuji právo seznámit všechny, kdo o to budou mít zájem.

V Praze 16.4.1980
Zdena Tominová v.r.

Zpráva o nezákonné akci StB proti Pavlu Šmidovi

Ve středu 9.4.1980 jsem doprovázel syna prof. Julia Tomina do Bartolomějské ulice, kam nesl svému otci boty, brýle a hygienické potřeby, neboť jej hodinu předtím bosého a bez brýlí odvezli příslušníci StB k výslechu. Mimo mne doprovázel Tominova syna Lukáše ještě asi sedm dalších účastníků StB rozpuštěné pravidelné středeční filosofické přednášky. V poklidu jsme čekali před budovou StB až bude Lukáši dovoleno předat ~~otec~~ svému otci věci osobní potřeby. Během tohoto čekání jsme však byli požádáni příslušníky StB a VB o naše průkazy, se kterými odešli zpět do budovy. Ve 20,15 byly průkazy všem vráceny a já jsem byl vyzván, abych následoval jednoho příslušníka do budovy a tam zůstal až na další stát čelem ke zdi. Asi po pěti minutách mne vzali mezi sebe dva muži v civilu, z nichž jeden byl střední štíhlé postavy s tmavými vlasy a druhý silně vyšší postavy se světle hnědými vlasy. Tito dva elegantně vyležející muži mi připravili zážitek, který jsem měl dosud možnost shlédnout pouze ve filmech, pojednávajících o zvířecí bestiálnosti gestapáků za druhé světové války. Jedním z posledních byl film o Marušce Kudeříkové, promítaný v neděli 8.4.1980, takže možnost konfrontace byla v rozmezí tří dnů. Je to o to otřesnější, že je to letos již 35 let, co jsme se zbavili těchto hrůz z rukou fašistů.

Začátek byl na neosvětléném schodišti budovy StB mezi prvním a druhým patrem, kde se ke mně otočil onen silnější z mužů a se slovy: "Tak co, Pavličku?" mě velice silně a přesně kopl špičatou botou přímo do jednoho z nejcitlivějších míst na mužském těle, tedy do rozkroku. Je to

skutečně hrozná bolest, po které není možné se udržet na nohou, nehledě k tomu, že jsem měl vzápětí nutkání na zvracení. Když jsem spadl na zem, začali mě oba nutit dalším hrubým násilím, při kterém jsem mimo jiné ještě dalším kopnutím utrpěl pohmožděninu pravé ruky, abych se postavil a zpríma je násleoval do vyšetřovací kanceláře. To však byl pro mne té-měř nemožný úkol a proto se to neobešlo bez dalšího strkání, při kterém jsem velice prudce padal na schody a na zem. Konečně jsme však již byli v kanceláři, kde, jak jsem se mylně domníval, bude už snad klid.

Když jsem byl velice nešetrně strčen na židlí, vrazili do místnosti dva muži v civilu, kterých jsem si předtím stačil povšimnout před kanceláří. **Tito** Tedy tito dva muži - z jednoho z nich byl silně cítit alkohol - mě bez jakéhokoliv úvodu začali bit hřbetem tuky a otevřenou dlaní do obličeje a přitom mě jeden z nich neustále tahal za vlasy, abych si nemohl chránit obličeji skloněním hlavy. Ruce jsem měl zaměstnány krytím si jiných částí těla, neboť onen silnější muž z první dvojice neustále naznačoval, že se mi chystá uštědřit další kořanec, tam, kam před tím. Během tohoto bití bylo na pokyn jednoho z mužů zavřeno okno, aby ven nepronikl hluk a vodopád nejprudších nadávek, kterými jsem byl po celou tu dobu nepřetržitě zasypáván.

Otzásky obou příchozích, kladené mi tak poutavou formou, měli pro mě překvapující obsah. Týkali se totiž mé soukromé cesty do NDR ze které jsem se vrátil asi deset dní úřed zadržením. Zajímavé také bylo, že ani otázky, ani případné odpovědi neměly být psány do protokolu. Protokol se týkal pouze filozofických přednášek. Při otázkách, týkajících se něčeho jiného než základních dat o mé osobě, jsem využil zákonného práva a odmítl vypovídат. Při tomto výslechu se též hovořilo o mém místě bydliště a to byla pro mě vyšetřovatele příležitost, aby se výrazy, za které by se nestyděl ani nejotřejší námořník, vyjadřoval o paní, u které bydlím v podnájmu /užité výrazy byly asi tohoto druhu: svině, kurva, kráva atd./. Dále jsem se dozvěděl nekolik zajímavých faktů o pravomoci StB. Mimo jiné mi bylo řečeno, že záleží na tom, jak budu "rozumný" při pro-jednávání mé žádosti o vystěhování, a že to také může trvat deset let, pokud ONI nebudou chtít. A zdá se, že nechtějí, neboť jsou tomu přesně čtyři měsíce, co jsem si žádost podal a dosud jsem nedostal odpověď.

Dále mi pak bylo během tohoto prvního výslechu vyhrožováno, že mojí činností mohou být postiženi v zaměstnání a ve škole také mí rodiče a bratr, se kterými, jak oni dobré vědí, se již delší dobu ani v nejmenším nestýkám.

Kolem půl ddsáté byl vyplněn formulář pro mě předběžné zadržení a do kolenky pro důvod byl po delším hraném přemýšlení vepsán § 202, tedy výtržnictví. To bylo pro tento den vše a já jsem byl odveden do celé předběžného zadržení. Tu noc jsem téměř celou probděl, neboť mi bylo z utrpěného nervového a fyzického šoku zle od žaludku.

Druhý den jsem byl předvolán k výslechu až odpoledne. Tento výslech probíhal naprosto odlišně. Mladý vyšetřovatel mi velice opatrně nasadil pouta a odvedl mne do, na tamní poměry, elegantně zařízené kanceláře. Dojem však kazil pocit, že jsem tam, kde **jsem**, a že snad jen náhodou jsem potkal na cestě do kanceláře onoho muže, který mne minulý večer tak surově kopl. On byl tomuto setkání nejspíš rád, neboť se na mne vyzývavě usmíval.

V kanceláři mi byla nabídnuta kožená židle. V čele stolu seděl muž menší silnější postavy, který působil dojmem vyšší služební hodnosti. Výslech však vedl onen mladší příslušník StB. Nejdříve mi byla učiněna přednáška o tom, co by bylo pro mne dobré, co bych měl dělat a jak bych se měl chovat. Pak byla telefonicky přivolána písářka a bylo přistoupeno k otázkám do protokolu. Po zjištění, že nebudu opět vypovídat, přišla další přednáška o mých morálně volných vlastnostech a mém vztahu k rodné socialistické vlasti. Na moji stížnost ohledně vedení výslechu v předešlém dni jsem dostal šokující odpověď: "To víte, mnozí pracovníci jsou občas nervozní, a pak se stane, že ..." a zbytek věty nedopověděl. Rekl mi také, že so mohu podat stížnost. Jak vždy! Na druhou stranu mi pohro-

zil, že pokud se nepřestanu chovat tak, jako dosud, /mimo jiné: "Stýkat se s lidmi jako Věra Vránová a Anča Šabatová"/, bude mi zakázán pobyt v Praze. To bylo tak asi ve čtvrtku vše.

V pátek probíhal výslech tak jako den před tím. Bylo mi však vyhrožováno tvrdými sankcemi, pokud budu nadále navštěvovat filozofické přednášky. Do protokolu bylo pouze zaznamenáno, že odmítám vypovídat a protokol nepodepření.

Po výslechu jsem byl odveden zpět do celý a poté propuštěn až hodinu po osmačtyřiceti hodinové lhůtě, tedy ve 21.25 hod.

V Praze dne 14.4.1980

Pavel Šmíd
Cimburkova 24
130 00 Praha 3

Zasláno jako stížnost pro porušení zákona: Inspekcí Federálního ministerstva vnitra a Generální prokuratuře ČSSR na vědomí: prezidentu republiky, Federálnímu skromníkovi ČSSR, VONS

Titul.

Asociation International pour la Défense
les Artistes

6 rue de l'Eure
75 014 Paris

V Praze dne 8. dubna 1980

Dámy a pánové!

Neustále se dovídáme o stále nových kreativních projevech Vaší solidarity s vězněnými členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Přijímáme s vděčností tyto nejvýš prospěšné manifestace sympatií našim úsilím o obranu nespravedlivě stíhaných v tomto státě.

Obzvláště mile nás překvapila Vaše znamenitá myšlenka předvést na jevišti dokument o události s tak výrazným dramatickým nábojem jako je proces se členy našeho Výboru, který poodhaluje pravou tvářnost naší přítomnosti.

Děkujeme Vám za to, že v situaci, kdy vše jakoby sugerovalo pasivitu v postoji lidí ke světu, jste nám tak nezištně a vynálezavě poskytli podporu, jejíž účinnost dnes možná ještě ani hejsme schopni docenit.

S úctou a přátelstvím
Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 172 /zadržení účastníků kurzu filozofie/

Dne 19.3.1980 zatím vyvrcholilo systematické tažení bezpečnostních orgánů proti soukromému vyučování filozofie brutálním zásahem v bytě Ivana Dejmala, Kamenická ul. č. 45, Praha 7 - Holešovice. Policie tam zadržela osm účastníků kurzu - údajně pro podezření z výtržnictví. Kdo se však skutečnosti výtržnictví dopustil vyplýne z dalšího líčení užívání.

Ve středu 19.3.1980 večer se v bytě Dejmálových shromázdili mladí lidé, aby vyslechli přednášku doc. dr. Ladima Falouše/bývalého profesora UK/ na téma: Konkrétní fenomenologie smyslu. Tiché shromázdění asi 27 lidí bylo krátece po dvacáté hodině nohle přerušeno vpádem asi deseti uniformovaných příslušníků VB a čtyř civilních osob /patrně StB/, kteří násilně vylomili dveře bytu, když před tím spolumajitelka bytu Kateřina Dejmálová ve smyslu § 30 zák. 400 SNB žádala, aby se vykázali příslušným souhlasem prokurátora ke vstupu do soukromého bytu. Civilní příslušníci /jeden se na žádost představil jako poručík Novák/ nařídili, aby byla zjištěna totožnost přítomných. **xx xx**

Na místě pak pro šest z nich vypsalí předvolánku na "ihned" a odvedli: Terezu Kohoutovou, doc.dr. Radima Palouše, Miloše Rejchrtu /mluvčí Charthy 77/, Jana Rumla, Jiří Středu a ing. Karla Šlinga. Bez jakékoliv předvolánky byli zadřženi Ivan Dejmá a dr. Julius Tomín. Julius Tomín, který odmítl odejít dobrovolně, byl násilím odtažen za nohy bez náležitého oblečení z bytu a smýkán po schodech z druhého patra až do připraveného vozu VB, což viděli náhodní svědkové z řad nejmenší domu. Celý úsek Kanonické ulice od tř. Obránců míru až k domu č. 45 byl obsazen příslušníky VB v uniformách i v civilu a byl tam též větší počet služebních vozů, kterými byli zadřžení odvezeni do komplexu budov mezi Bartolomějskou a Konviktskou ul. v Praze 1. Po výsleších byli umístěni v celých předběžného zadřžení a jejich rodinám bylo odmítnuto sdělení, že jsou zadřženi, ačkoliv § 23 zák. 40 o SNB bezpečnostním orgánu přímo ukládá tak učinit do 24 hodin. Dne 21.3.1980, tedy po 48 hodinách, byli zadřžení propuštěni, dr. Julius Tomín pouze v ponožkách, protože orgán VB odmítl od jeho ženy předtím obuv.

Násilí spáchané příslušníky Bezpečnosti nelze zdůvodnit ani ustanovením, podle kterého je možno vniknout do soukromého bytu bez souhlasu prokurátora, tj. pouze hrozí-li škoda na zdraví či na životě někoho z přítomných nebo větší škoda na majetku. Od samého počátku akce bylo zřejmé, že jde o zvůli namířenou proti nezávislé vědecké činnosti občanů. Večery filozofie pořádá dr. Julius Tomín již po tři roky a kromě našich profesorů na nich přednáší i zahraniční lektori věhlasných univerzit. To se čes. bezpečnostním orgánům nelibí a ani se tím netají. Po tvrdém zásahu dne 8.3.1980, kdy byl vyslychán a poté v noci vyhoštěn profesor Oxfordské univerzity dr. William Newton-Smith a po rozehnání přednášky doc.dr. Radima Palouše dne 12.3.1980 byl v pátek 14.3.1980 předveden k výslechu Ivan Dejmá, v jehož bytě se v posledním období přednášky konaly, a příslušníci StB mu sdělili, že "kurs filozosie se konat nebude", neboť "oni si to nepřejí" - bez ohledu na to, zda "to zákon umožňuje". Podle jejich názoru "světová situace se nevyvíjí k míru" a "na stycích s Velkou Británií nám zase tolik nezáleží". Současně Ivanu Dejmálovi vyhrožovali, že jejich byt může být shledán "nadmerný", že jim bude odebrán telefon a že on sám bude uvězněn, budou-li přednášky filosofie u nich pokračovat.

Z toho jasně vyplývá, že taková svévolje policejních orgánů má podporu určité části oficiální moci, která záměrně porušuje vlastní zákony a ignoruje slavnistně podepsané dohody o právech občanů, aby tak zcela vědomě narušovala proces zmírňování mezinárodního napětí.

24.3.1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Česko-slovenská liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 173 /Rozsudek nad Albertem Černým potvrzen/

Senát Nejvyššího soudu ČSR projednal dne 27.března 1990 odvolání Alberta Černého proti rozsudku městského soudu v Brně z listopadu minulého roku, jímž byl Albert Černý odsouzen na základě § 98/l tr.z. /povrácení republiky/ ke třem a půl roku vězení. /Viz sdělení č. 97, 113, 150, 152./ Nejvyšší soud tento rozsudek potvrdil.

Soudního jednání se mohla zúčastnit pouze tzv. organizovaná veřejnost, tj. zaměstnanci soudu a složek ministerstva vnitra. Jan Šimsa a Jaroslav Mezník, kteří byli jako důvěrníci přítomni u soudu v Brně a přijeli za stejným účelem do Prahy, nebyli k jednání připuštěni.

Albert Černý je dalším členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který si odpykává dlouholetý nepodmíněný trest odňtí svobody také za činnost související s tímto výborem. V této souvislosti opět konstatujeme, že občanská iniciativa Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných naprosto není v rozporu s platnými řs. zákony; naopak veškerá její snaha míří k tomu, aby tyto zákony nebyly porušovány.

Sdělení č. 174 /Policejní persekuce v souvislosti se žádostí o manifestaci za propuštění Petra Cibulky/

Dne 24.2.1980 požádalo 136 čs. občanů v souladu s §§ 6 + 7 zák. č. 68/1951 Sb. Městský národní výbor v Brně o povolení manifestace za propuštění nezákonného vězněného Petra Cibulky. Počet signatářů žádosti čzrostl postupně na 176 osob. Manifestace se měla konat v Brně na náměstí Svobody u morového sloupu dne 15.3.1980 od 11.00 do 12.00 hod.

Zhruba od 10.3.1980 začala policie vyslýchávat signatáře tohoto podání. V Praze vyslechla dohadem na třicet osob, mimo jiné Jarmilu Bělíkovou, Pavlu a Marcelu Němcovi, Davida Něnce, Petrušku Šustrovou, Jiřího Bednáře, Jana a Jakuba Rumlovi, Tomáše Lišku, Julii, Zdeňka Lukáše Tominecvi, Miloše Rejchrta, Martina Hýblera, Květu Markovou. Policie vyslýchánym zpravidla přečetli nepodepsané prohlášení, které je vyzývalo aby usali na vědomí, že Městský národní výbor v Brně konání manifestace nepovolil, a které jim s odvoláním na § 29 zák. č. 40/74 Sb. o SNB zapovídalo přístup do katastru města Brna na den konání manifestace. Kromě toho byli v průběhu týdne této souvislosti zadrženi na 48 hodin Daniel Kummermann, a Karel Soukup. U Daniela Kummermanna byla vykonána domovní prohlídka.

12.3.1980 podrobili policisté obdobnemu výslechu ing. Jana Litomiského, kterého signatáři žádosti pověřili vyřízením svého podání. Odvezli Jana Litomiského z jeho bydliště ve Vyskytné č. 2 u Pelhřimova do ruzynské věznice, kde mu přečetli zamítnutí žádosti a poté ho dopravili zpět do Vyskytné. Rovněž z Vyskytné odvezli policisté den na to do Prahy k výslechu také Ivanu Hyblerovou i s jejími dvěma malými dětmi, Žofií a Prokopem. Následujícího dne, v pátek, tamtéž zadrželi nezletilou Zuzanu Pospíchalovou a osmnáctiletého učně Zdeňka Brodáka. Od pátku 14.3. policiisté zablokovali přístup k obydlím ing. Jana Litomiského, obdobně jako před nedávnem /srovnej sdělení VONS č. 169/. Od středy do soboty několikrát vnikli dřímu Janu Litomiského, aniž by k tomu měli nějaký sácký podklad, a dokonce odcizili různé písemnosti.

Brněnským signatářům žádosti policie během výslechů, které probíhaly v témže duchu, zakazovala případnou účast na manifestaci, případně se je pokoušela zavázat podpisem prohlášení v tomto smyslu. Přtom policiisté nešetřili výhružkami. Policie potom předala téměř všem brněnským signatářům žádosti předvolání k výslechům na sobotní dopoledne.

Ve čtvrtek 13.3.1980 byli kolem 19.30 hod. v restauraci v Mokré Hoře u Bran zadrženi někteří signatáři žádosti o povolení manifestace: Jaroslav Beneš, Vítězslav Holata, Dagmar Hlavsová, Radomír Doušovec, Jiří Skřivánek, Pavel Stencek, Josef Adámek ml. a jeho bratr Stanislav Adámek. Při následujícím výslechu na okrsku VB v Malátově ul. v Králově Poli byli bratři Adámkové bez příčiny surově zbiti. Sedmnáctiletý Stanislav Adámek byl při úderech do obličeje poučován slovy: "Lidská práva u nás skončila." On i jeho bratr byli také častováni sprostými nadávkami a urážkami. Výslechy všech zadržených se týkali rovněž žádosti o povolení manifestace.

Zhruba od středy 12.3.1980 byl prostor náměstí Svobody v Brně důkladně střežen. Infekčita ostrahy vyvrcholila během dopoledne 15.3. Na náměstí Svobody a v nejbližším okolí byl velký počet uniformovaných policistů i příslušníků StB. Policiisté byli vybaveni moderní technikou k tomu účelu zvlášť určenou - vodními děly, speciálními vozy, kamerami. Připravených vodních děl bylo po poledni užito alespon k očistě náměstí. Policiisté legitimovali chodce, kteří se dopoledne zdržovali na náměstí a v okolí. Velký počet lidí, zejména mladých, byl z náměstí odváděn v průběhu celého dopoledne opodál na okrsek VB v Běhounské ulici. Poté byli zadržení odváženi skřinovými vozy až po patnácti lidech na okrsek VB Brno Bystrc. u Brněnské přehrady. Zde byli zadržení policií fotografováni, vyslýcháni a některí i biti. Zadržení byli mimo jiné Milan Fridrich, několikrát udeřen pěstí do obličeje a do žaludku/, Jaroslav Wessely /17 let, byl bit dlaní do obličeje/, Ivo Rumler, Bé Vlastimil

Bezděk, Igor Jestřábek, Stanislav Kvasnica, Jaroslav Žák, Petr Ferebauer, Pavel Vízner, Rudolf Chorvát, Vilibald Hudeček, Robert Procházka, Emil Pospíšil. Zadržených bylo však mnohem více. Zadržení patřili mezi obyčejné chodce, jakých v sobotu dopoledne prochází náměstím Svobody mnoho. Nikdo z takto zadržených nebyl signatářem žádosti o povolení manifestace.

Aby bylo zabráněno příjezdu mimobrněnských signatářů žádosti, byly prováděny na všech příjezdových cestách k Brnu v pátek večer a v sobotu dopoledne důkladné silniční kontroly, při nichž uniformovaní policisté kontrolovali všechny osoby přijíždějící v tu dobu do Brna. Jména legitimovaných cestujících pak srovnávali s připraveným seznamem osob, které nesměly být do Brna vpuštěny.

Brněnští signatáři žádosti byli v sobotu většinou vyslýcháni až do pozdního odpoledne. Až do nočních hodin měli policejní ostrahu Jan Šimma a Petr Pospichal. Obdobné policejní akce proběhly na různých místech republiky, mj. v Plzni, Olomouci a Ústí nad Labem. V Ústí nad Labem policisté předvedli a vyslechli signatáře o povolení manifestace Helenu Abrahámovou /19 let/, Annu Wollerovou /19 let/ - obě jsou studentky střední chemické školy, Jaroslavu Kušírovou /22 let/, Petra Šantoru /26 let/, Milana Pankráze /20 let/, Bohuslava Kaplana /20 let/, Stanislava Vinklářka /22 let/ a nejméně dalších pět lidí, jejichž jména se nepodařilo zjistit. Během výslechů, které většinou trvaly až 8 hodin, byli mladí lidé nejrůznějšími způsoby ponižováni, např. nezákonné prováděnými osobními prohlídkami, při nichž se museli vysvléci do naha. Na sobotu 15.3. mnohé z nich policie pozvala k opětovnému výslechu.

Protože odbor vnitřních věcí Národního výboru města Brna žádnému ze signatářů podání své zamítavé rozhodnutí žádnou formou neobjnámil /to jest doručení písemného vyhotovení rozhodnutí do vlastních rukou dle § 51 zák č. 71/67 Sb. o Správném řízení/ nebylo a není jeho rozhodnutí/a to i případné rozhodnutí postoupení podání/ pravomocné, a tedy všechny policejní akce, které se v souvislosti s tímto podáním rozvinuly a které se na rozhodnutí Městského národního výboru v Brně odvolávaly, byly nezákonité. Ústní vyrozumění o stanovisku Městského národního výboru v Brně při policejních výsleších bylo možné považovat za oznámení rozhodnutí jen tehdy, kdyby se signatář žádosti výslovně vzdal svého nároku na doručení do vlastních rukou, což žádný neudělal. Dále lze konstatovat nepřípustně širokou a svévolnou interpretaci § 29 zák. o SNB, jímž se policisté pokoušeli legalizovat svoje absurdní zásahy.

Obrovská policejní akce nebývalého rozsahu byla tedy jedinou odpovědí státní moci na podání žádosti o povolení manifestace za propuštění protiprávně vězněného Petra Cibulky. /O průběhu a výslechu nového soudního líčení informuje nejnověji ve sdělení č. 171/

1.dubna 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodná federace pro lidská práva

Sdělení č. 175 /Nezákonné policejní zádasy pro účastníkům filozofických kursů v soukromých bytech pokračují/

V sobotu 29.března se v domě ing, Jana Litomiského ve Vyskytné č.2 u Pelhřimova měla konat přednáška Martina Palouše, spojená s výkladem textu Martina Heideggera "Co je filozofie?" a diskusi. Přednášky se chtěla zúčastnit nepočetná skupina asi 15 frekventantů kurzu z Prahy a Brna. Od večerních hodin 28.března jim však v tom bránila početná policejní ostraha, která usedlost obklíčila,/postupně až 12 uniformovaných policistů a 5 příslušníků StB; byl též přistaven menší autobus značky Ikarus pro odvoz zadržených hostů ing. Litomiského/.

Už v pátek 28.března v 18.00 hod. byli hned po příjezdu zadrženi a odvezeni do Pelhřimova mladí brněnští účastníci kursu, truhlářský dělník Vítězslav Holata, knihovnice Dagmar Hlavová, dělníci bratři Stanislav a

Josef Adámkové a Pavel Štencek. Poté jim byl ústně vysloven krátkodobý zákaz pobytu v okresech Pelhřimov a Jihlava /do 30. března do 24 hodin/ ze policajní asistence. Bylo mimo jiné sledováno, zda se nepokusí vystoupit v Jihlavě/ se museli okamžitě vrátit zpět do Brna.

V sobotu 29.3. ráno přijeli do Vyskytné pražští přátelé ing. Litomiského, katolický duchovní Marian Zajíček, filosof a topič Martin Palouš, administrativní pracovnice Hana Bruderová a rovněž Stanislav Homola, dělník a hospodář z Poličky. Když zjistili, že dům je střežen policií, pronikli na místo konání kurzu přes humnu a přes zahrady. V domě již byli kroně jeho obyvatel přítomni Jan Tydlidát, evangelický duchovní, Tereza Medková, textilní výtvarnice a programátorka Bárka Zlatohlávková, kteří stihli přijít v pátek ještě před začátkem obležení. Policie však jejich přítomnost zanedlouho zaznamenali a rozhodli se vyžádat si legitimace všech hostů. V této souvislosti nebyla ušetřena hrubých insinuací dokonce ani 68letá matka ing. Litomiského, paní Božena, která tento požadavek odmítla s poukazem na porušování domovní svobody ze strany zaschujících orgánů SNB. Nicméně byli odvodení do Pelhřimova ing. Jan Litomiský a Jan Tydlitát, jenž byl po dvouhodinovém výslechu propuštěn. Současně mu ale bylo ultimativně řečeno, že ing. Litomiský pr. puštěn nebude /byl tedy fakticky držen jako rukojmí/, dokud se všichni jeho hosté neprokážou. Následovalo proto, než na tento neoprávněný požadavek oblehatelů přistoupit. V záplati po perlustraci byli podrobeni čistě formálním výslechům Martin Palouš, Marian Zajíček, Stanislav Homola a Hana Bruderová a potom se zbylymi návštěvníky pod nejrůznějšími výhrůžkami donuceni opustit okres Pelhřimov. Současně ještě byli ve Vyskytné v sobotu odpoledne zadrženi Petr Kadlec a Jaroslav Veselý, oba z Brna. Po výslechu je příslušník StB z Pelhřimova doprovázel při cestě zpět dálkovým autobusem až na konečnou stanici.

V Jihlavě byli zadrženi a vyslýcháni dr. Marie Holubcová a František Káňa, zřejmě proto, že policie měla informaci, že Kánův byt měl být náhradním místem konání přednášky.

Ing. Jan Litomiský byl propuštěn v odpoledních hodinách; ostraha byla odvolána v sobotu 29. března v nočních hodinách.

Z téhoto události lze vyvodit, že StB stupňuje svou aktivitu; s cílem bránit setkávání mladých nekonformních lidí z různých sociálních kruhů a v neposlední řadě se též pokouší dosáhnout naprosté izolace i. g. Jana Litomiského, aktivního venkovského člena VONS.

Pokračuje též vehementní snaha o likvidaci pražských filozofických seminářů dr. Julia Tomina. Policie tu už nyní nevynechá ani jedinou příležitost, k represivním zásahům. Ve středu 2. dubna v 17.45 hod. byla - v čase, kdy se měl konat pravidelný aristoteleský seminář - po předchozím vypnutí telefonu zahájena policejní blokáda bytu Tominových. Uvnitř domu hlídali 3 uniformovaní příslušníci SNB; dvěma účastníkům semináře se však přesto podařilo proniknout do bytu. Ostatní, když pak už nebyli vpuštěni ani do domu, setrvali na chodníku před ním. Když asi po hodině dr. Tomín vyšel před dům, s úmyslem s frekventanty kurzu pohovořit, byl vyzván, aby se legitimoval a následoval příslušníky SNB. Na druhou část výzvy dr. Tomín nereagoval a chtěl se vrátit zpět do bytu. Přede dveřmi bytu ve 3. patře ho příslušníci SNB dohonili a tehdy dr. Tomín vstoupil do pasivní resistance, v niž setrval i poté, co byl odvlečen do vozu a poté do budovy KS SNB pro Prahu a Středočeský kraj v Praze 1, Bartolomejská ul. č. 7. /Při tomto zátku mu byl zničen svrchník/ Hned na to byl náhodně nedaleko bytu Tominových zadržen ■ Ivan Dejmálek, který se tentokrát semináře nehodlal zúčastnit. Přesto byl podroben rovněž jeden a půl hodinovému výslechu v Bartolomejské ulici. Dr. Tomín mezitím odmítl vlastními silami opustit policejní úřadovnu na protest proti tomu, že byl do ní zavlečen násilím. Neméně brutálně byl z ní tedy i vynesen a položen na dlažbu v nedaleké Konvitské ulici.

Seminář se stejně potom ještě téhož dne uskutečnil a jeho účastníci jsou odhodláni i nadále si takto společně prohlubovat své filozofické vzdělání. S tímto jejich postoje se policie vyrovnala prozatím tak, že

dva z pravidelných účastníků semináře - Luděk Bednář a Tomáš Liška - dostali úřední výstrahu, že budou-li se i nadále zúčastňovat podobných "nezákonných" shromáždění /rozuměj přednášky/, mohou být stíháni podle § 98 tr.z. /podvracení republiky/.

V Praze 8.dubna 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práce
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 176 /Další trestní stíhání Jiřího Volfa/

Jiří Wolf, nar. 5.1.1952, signatář Charty 77, byl pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří let do LL. nepravně výchovné skupiny za údajné podvracení republiky /§ 98/1 tr.z./ a vykonává tento trest v NVU Minkovice /srovnej sdělení VONS č. 43, 50, 69, 71/.

Dne 18.června 1979 bylo proti němu zahájeno nové trestní stíhání, tentokrát pro trestní čin křivého obvinění /§ 174/1 tr.z./, jehož skutkovou podstatu měl naplnit svým výrokem během hlavního líčení ve své trestní věci, kde uvedl, že byl k doznamání přinucen fyzickým a psychickým nátlakem ze strany příslušníků StB.

Jiří Wolf je ve výkonu trestu zaměstnán na pracovišti n.p. Preciosa Jablonec /výroba štrasové bižuterie, tzv. šatonů/, což je velice namáhavá práce manufakturního typu ve zdravotně nevyhovujícím prostředí. Vzhledem k tomu, že Jiří Wolf není zdrav a je často kázensky postihován, jsou důvodné obavy, že i pouh m výkonem dosavadního trestu může být jeho zdraví trvale poškozeno. Na základě nového trestního stíhání hrozí J.Wolfovi trest až do výše 3 let pdnětí svobody.

Podle platných čs. zákonů má každý obžalovaný právo hájit se způsobem, jaký si sám zvolí. Přestože je psychický a mnohdy a fyzický nátlak běžnou praxí, stanoví zákon, že doznamení nesmí být žádáným spůsobem vynucováno. Je však nasnadě, že případný soud přihlédne jeho k pravdivé spíše ke svědecké výpovědi příslušníka SNE nebo SNV, než aby dal za pravdu obžalovanému. Považujeme proto za nutné poukázat na to, že z právnického hlediska vzniká - bude-li Jiří Wolf odsouzen - velmi snadno zneužitelný precendens.

9.dubna 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Zpráva příbuzných pro přátele odsouzených - březen 1980

Petr UHL

Odsouzen k pěti letům v II NVS, vězněn na Mirově, adresa: Petr Uhl, 8.10.1941, PS 1/6, PSČ 789 53, Mírov

Za měsíc březen přišel od Petra Uhla jeden dopis /po dvouměsíční přestávce/ z něhož situuje několik odstavců:

"...přičinuji alespoň poznámku, že se nerado vidí, pišeš-li o jiných lidech než o příbuzných, uvádíš-li názvy klih a autorů knih, které čteš a dokonce i to, dotkneceli se Tvůj kritický duch některého společenského jevu, v posledním dopise to byla TV..."

"...obrázky od Pavlíčka mi střídavě dávají nebo ukazují nebo sni to ne. Dvě fotky jsem dostal včera / z těch, které tu má s sebou/. Mohl jsem si vybrat..."

"...koncem ledna mě odvezli na odborné vyšetření uší čonemoocnice /jen na hodinu, ne k hospitalizaci/; diagnozu mi nesdělili, zato terapie - deset injekcí obden strýchnin a thiamin - byla úspěšná. Bubnování

uchu zcela přestalo a už se neobnovilo. Zato bronchitida je podstatně horší /i když poslední dva tři týdny opět lepší/. Mám na ni kapky a bylinkový čaj..."

"...odebírám RP, Prager Volkszeitung a na tvé doporučení i Dikobraz, hradím to z kapesného, jinak to zde nejde...Na TV nechodím /z vlastního rozhodnutí/.

"...Celkově je třeba uvést, že se trochu stydím, že se mám - napříma rozdíl od Jaroslava - poměrně dobře, skoro tak dobře, jako jsem se měl v létě 1972. Důležité je, že negativní vlivy, působící na moji psychiku, mohu vlastní psychickou činností, k níž mi dané podmínky skýtají dosti podnětů, patřičně neutralizovat..."

Další dopis přišel 7.4.:

"...s radostí ti mohu oznámit, že se moje bronchitida dále zlepšila, je to snad i počasím, prakticky vůbec nekašlu. Je to teď v takovém stavu jako před vzetím do vazby..."

Petr Uhl pracuje na Pracovišti Metry Blansko. Opracovává bakelitové a hliníkové výrobky pilníkem, speciálním dlátem a brusným papírem. Dva krát týdně, když se přiváží pracovní materiál, musí nosit těžká břemená od 15 do 40 kg do druhého patra /67 schodů/. Výdělek má teoreticky 1600,- - 2000,- Kčs, na výživné domů je posíláno asi 600,- Kčs měsíčně a případky na děti činí 500,- /z vazby se neposílalo nic/, kapesné dostává 100,- - 130,- Kčs měsíčně.

V únoru mu byly odebrány naprostě veškeré písemnosti. Trestně pevní předpisy, dokumenty související s jeho tr. věcí, /rozsudek, obžaloba apod., veškeré dopisy od manželky, fotografie manželky a dětí, dokonce i záznamy z pracoviště, kde si poznamenal, jak plní normu. Na návštěvu byl stanoven předběžný termín 25. května 1980.

Václav HAVEL

Odsouzen ke 4 1/2 letům vězení v I. NVS, adresa: Václav Havel, nar. 5.10.1936, vězen č. 9658/A2, NVU Heřmanice, PS 2, PSČ 713 02 Ostrava 13

V březnu jeden jeho dopis nedošel a z dopisu rodiny potvrdil jen některé. Byl kázenky potrestán: zbaven práva na přijetí balíčku. V polovině března byl propuštěn z ošetřovny a nastoupil opět do práce, která je údajně dost vyčerpávající.

Z jeho dopisu vyjímáme:

"...Náladu mám dobrou a všechno beru s nadhledem a občas se mi dokonc stává, že se směju i v okamžicích, kdy se to nehodí a kdy bych měl správně mít vážnou tvář..."

"...Pozdravuj, jako obvykle, všechny s nimiž se setkáš. Pokud mi někdo z nich bude chtít udělat radost, udělá mi ji především tím, že nebude ztráct veselou mysl a chuť do života."

"Prý se odstěhovali nějací další přátelé do ciziny. Chápu je, ale zároveň je mi trochu teskno, když si představím, kolik našich přátel je už pryč."

Václav BENDA

Odsouzen ke 4 letům vězení v I.NVS, vsoučasně době je též v Heřmanicích u Ostravy, adresa: VB, nar. 8.8.1946, vězen č. 9654/A2, dále stejná.

Dopisy od něho chodí pravidelně každý týden, on sám dostává dopisy pouze od ženy a dětí. Dopisy přicházejí se zpožděním jednoho týdne až 10 dní. Na červen má zakázaný balíček, neboť se spolu s Jiří Dienstbierem bavil s Václavem Havlem, který byl na ošetřovně. Kromě občasně rýmy netrpí žádnou chorobou.

Jeho žádost o milost byla předána ministerstvu spravedlnosti. Po obdržení rozsudku /kde je mj. potvrzeno zabavení veškerých věcí z domovní prohlídky v březnu 1979 a skoro všech věcí z domovní prohlídky v květnu 1979/ podal jeho advokát podnět ke stížnosti pro porušení zákona.

Z dopisu citujeme:

"A ještě tedy k práci: tvrdí, že dobré odvedená práce je ze všech hle-

disek natolik významná, že to plně vyváží případné drobné a spíše teoretické nevýhody. Jestliže nepraktický intelektuál najednou zvládne ty podivné pohyby lépe než jiní, jestliže se ostatní učí brát vážně jeho pochybovačné brumlání, že támhleto neštimume nebo onino by se mělo udělat jinak, mění se tím i postoj k jeho osobě a brumlání vůbec. Přitom člověk se nejvíce nadře právě tehdy, když není s to svůj úkol zvládnout a mám děvnou zkušenosť, že vůbec nejnemáhavější je nějakou práci předstírat."

"Neboť navzdory Tvému mínění jsem poklid a volno neměl, unavený jsem a čas na čtení nemám a ani nelze předpokládat, že by se tato situace nějak podstatněji změnila..."

"...jako čekáte na slavnou mši vzkříšení, mějte trpělivost i ve vězech ostatních a nezoufejte si jen proto, že tato noc nebude krátká, a jako žádná noc až do konce času zřejmě také nebude poslední. Neboť je jen jediná noc, které se jest křestenu oprevdu báti, a ta zase právě díky velikonočním událostem nad námi definitivně ztratila svou moc..."

Jiří DIENSTBIER

Odsouzen ke 3 letům vězení v I.NVS, vězněn v táboře v Heřmanicích; Jiří Dienstbier, č. 9657/A2, dále stejná.

Dne 9.března měl Jiří Dienstbier první návštěvu rodiny ve výkonu trestu, které se směli zúčastnit dvě dospělé osoby a jeho tři děti:

Do budovy NVU nás pustili přesně v 9.00 hod. na kdy byla návštěva stanovena. Rovnouž ukončení bylo přesné, v 10.00 oznámil vychovatel, který byl po celou dobu přítomen, že je třeba ohrožit. Ve vyhrazené době proběhly všechny formality i dohady o tom, které věci mohou či nemohou být. J.Dienstbierovi předány. Do nášnosti, ve které jsme se setkali, jsme mohli vzít pouze povolený 3 kg balíček s potravinami a cigaretami. Vše ostatní jsme museli zanechat v jiné místnosti. Dodatečně jsme mohli J.Dienstbierovi předat 4 páry ponožek, na které měl zvláštní povolení vězenářského lékaře a dále nůžky a kleště na nehty, otvírák na konzervy, strojek na balení cigaret, dopisní papír a propisovací tužku s náhradní náplní.

Úvodem nás vychovatel poučil, že smíme hovořit pouze o rodiných záležitostech. Zároveň nám sdělil, že totéž se týká dopisů, které nejméně obsahovat "žádné referenty, úvahy, cizí slova, symboly a zkratky, jinak nebudu předán." Tak se také již stalo u dopisu od bratra Jana a od manželky. Podobně nepovolil vychovatel J.Dienstbierovi poslat dopis matce, musel napsat dopis náhradní.

V průběhu návštěvy přinesl vychovatel věci, které měl J.Dienstbier ve vyšetřovací vazbě v Rusyni s tím, abychom je odvezli, mj. všechny jazykové učebnice a trestní zákoník. J.Dienstbier protestoval, že na tyto věci má podle Řádu o výkonu trestu odnětí svobody nárok a že bude o jejich povolení opětovně žádat náčelníka věznice. Je tedy absurdní, aby chom je odváželi. Přesto jsme museli vše odvézt, včetně časopisů, které jsme pro něj objednali u PNS /polské Forum, kulturně politický časopis NDR Horizont a sovětský Zařubežom/. Neboť "jakékoli cizí časopisy jsou zakázány".

Po této epizodě si Jiří Dienstbier postěžoval: "Zachází se tu s námi sice jako s normálníma muklama, ale jenom v nevýhodách. Pokud jde o výhody, děsně nás sledujou, buzerujou v malíkostech, bonzáci na nás všechno donesou. Normální muklové se k nám ale chovají bezvadně."

J.Dienstbier vypadal při návštěvě dobře, i když značně zhabl /zatím ku svému prospěchu/. Má velmi poničené ruce. Jeho zdravotní obtíže jsou stále tytéž, bolesti páteře, nohou a plisení na rukou a na nohou, která se rozrůstá. Po rtg. páteře získal jisté úlevy, nemusí např. na nozcičku. Rovněž práce mu byla vybrána s ohledem na zdravotní stav. Z původního lisáreni byl přeškolen na řezání kyslíkem /složil již kvalifikační zkoušky, teorii za jedna, praxi za dvě/. Při nové práci je v těple, nemusí zvedat nic těžkého a může střídat pracovní polohu ve stoje a v sedě. Pracuje v hale, která je součástí táborařového komplexu. Každý den se po práci může vysprchovat v teplé vodě. Za lednec ještě za starou prá-

ci, kdy plnil normu zhruba na 50%, si vydělal 60 Kčs /což je asi 8% z celkového výdělku/. Spolu s V.Havlem a V.Bendou jsou ubytováni ve zděné novoestavbě, každý v jiné místnosti. J.Dienstbier hodnotil ubytování jako "nevězení". V místnosti pro osm lidí je jich v současné době pouze šest. Ve volném čase se může s V.Havlem a V.Bendou volně stýkat, program je však prý natolik proorganizovaný, že volného času je velmi málo.

Pokud jde o povolený balíček, je podrobován přísné kontrole, přesypávají prý i čaj apod.

Otka BEDNÁŘOVÁ

Odsouzena ke 3 letům vězení v I.NVS, současná adresa: Otta Bednářová, nar. 18.6.1927, Ústav SNV ČSR, PS 115/0, PSČ 746 49 OPAVA.

Z dopisů vyjímáme:

"Já se cítím stále v pohodě, chřipka se mi zatím vyhýbá, kromě mých obvyklých potíží není nic nového. Prostě pravá polovina těla má své stálé problémy a z toho vyplývá i únavu a vyčerpání. Stále co nejvíce odpočívám, nečtu atd."

"...vzhledem k tomu, že jsem ráda, když nemusím mít brýle na očích a mohu odpočívat, je lepší, když radši nic na čtení dalšího mít nebudu. Asi to zní barbarsky, ale já sám opravdu nemohu víc dovolit..."

"Musím přiznat, že se opravdu cítím hodně unavená... a moc toho zdraví nemám. Mám zas asi šest těch jaterních "pavoučků" na kůži, nově se udělaly... Jinak beru léky, mám dietní stravu, ovšem není to tak přísná dieta, na jakou jsem byla zvyklá, tak radši jídlo ještě omezuju. Ať se třeba víc zhubnu, hůavně aby se mi jádra herozběhly..."

Otka nedistává dopisy od některých blízkých příbuzných, zato přišel v březnu dopis od Dáši Vaněčkové.

V dubnu by měla být povolena návštěva.

Zpráva o návštěvě Danielle Krivinové v Odborovém svazu pracovníků školství a vědy

Přijeli jsme spolu s Jacquem Laskarem do Československa z pověření odborových svazů /národní SGEN CVDT - Syndicat général de l'education national - Všeobecný odborový svaz pracovníků školství; a bretaňský CVDT - Confédération francias démocratique du travail - Franc. dem. konfédérace práce/, abychom manifestovali podporu técto odb. svazů členům VONS a Ch 77.

Hana Růžičková, předsedkyně Odborového svazu pracovníků školství a vědy, nás mohla přijmout až v pondělí 14.3.1980. Jacques, který musel odejet již v neděli 14.4. zpět do Francie, se v sobotu večer zúčastnil filozofického semináře u Julia Tomina. Policie zatkla všechny přítomné a Jacques byl vypovězen z Československa.

V pondělí 14.4. jsem tedy byla sama přijata v Odborovém svazu prac. školství a vědy. Jana Kropáčková z oddělení zahraničních styků /patrně vedoucí oddělení/ překládá naš hovor.

Vysvětlují, že francouzské odbory jsou zneklidněny nepříznivými zprávami o situaci v Československu. Přijeli jsme tedy s Jacquesem, abychom na vlastní oči viděli, kolik je na técto zprávách pravdy. To, co se přihodilo Jacquesovi, však pouze zvyšuje naše pochybnosti.

- Čeho se Jacques dopustil?
- Proč jsou stále zatýkání lidé, kteří se scházejí jen proto, aby hovořili o filozofii?
- Jak budu moci po návratu vysvětlit svému odborovému svazu vypovězení Jacquesa?

Neprinese-li tento rozhovor nějaké přijatelné vysvětlení a nové skutečnosti k vyúcvězení, pak to, co budu moci sdělit, je velmi vážné, pokud jde o respektování svobod v Československu. A každé omezení svobod ve

východních zemích je současně považováno i za útok na svobody franc. odborářů.

Mám značné potíže s dokončením tohoto úvodu neboť po každé větě, kterou J.K. přeloží, mne H.R. přeruší. Tím vzniká serie odpovědí typu:

- u nás může někomu ve studiu na univerzitě zabránit jen to, že neudělal přijímací zkoušky
- politická diskriminace u nás neexistuje, Důkazem je, že většina studentů není v KSC /následuje citace čísel/
- nyní studuje daleko více mladých než po Hitlerovi /opět čísla/.

Když se konečně dostavím ke konci svého úvodního vysvětlení, ujišťuji mě, že jí vše, co říká, musím věřit, protože ona tady býje, zatímco já jsem zde pouze několik dní a že takové věci, o kterých jsem hovořil, se v Československu skutečně nestávají.

Stále se zřejmě domnívá, že seminář se konal na půdě univerzity. Vysvětluji jí její omyl. Zdá se, že teprve nyní pochopila, že byl vypovězen druhý člen "odborové delegace". Navíc je vyvedena z míry faktem, že výšený profesor z Oxfordu přednáší někde v tajnosti, když jsou mu brány univerzity otevřeny.

- Chtěla bych hovořit o důvodech, pro které se tito lidé scházejí v soukromí a ne na universitě; rozhodně to však nedělájí tajně. Vy sama tam můžete jít. Nebylo by nejlepší přesvědčit se na vlastní oči?

Bez odpovědi. Ptá se mne, o kolika lidech hovořím, protože zde je většina populace spokojena s režimem /myslím, že hovoří o 98%.

- Nejsem zde skutečně déle než několik dní, ale už jsem jich potkala více. Ostatně, i kdyby šlo jen o jednoho člověka, byl by to stejný problém.

Poté se H.R. omlouvá za improvizovaný charakter našeho setkání. Navrhuje na druhý den návštěvu škol a kolejí, abych viděla, jak skutečně vypadá školství v Československu. Přijímám a hovořím dále o mezinárodním kongresu SOFu v dubnu 1978 v Praze, kde bylo potvrzeno právo na práci odpovídající kvalifikaci a odsouzena politická diskriminace v zaměstnanosti. Uvádím jako příklad Julia Tomina, jeho ženu Zdenu a jejich syna. H.R. zcela jistě tato jména nezná, zdá se, že ji to zajímá, poznamenává si adresu Tominových a slibuje, že se bude do zítřka informovat.

Poté žádá moji adresu, "abych byla snadno k zastižení"; nakonec říkám, že bydlím u A. Šabatové. A tady, zdá se, H.R. vše pochopila. Mluví dlouho bez překladu s J.K. Rozumím, že jde o teristy. Potom mi říká, že by nikdy nepodala ruku takové osobě, protože lže. A jak jsem vůbec poznala tyto lidi? Obrátila jsem se na špatnou adresu. Jako odborářka jsem měla nejprve přijít za ní. Zaplatili by mi dokonce hotel, stravu i zájezdy. Nepřeje si, aby francouzští učitelé, jejichž pokrokový zápas totiž obdivuje, setrvávali ve lži.

- Tito lidé možná lžou. Jsem tu však, abych se informovala, a budu velmi ráda, když mi dokáže, že to, co říká, je pravda. Ale jak mi vysvětlí vypovězení Jacques? Znovu nabízím, aby zašla k Tominům a ověřila si to, co říkám.
- Tentokrát prohlašuje otevřeně, že se nesníží tím, že by navštívila takové lidi, styká se pouze s lidmi na své úrovni. Spěchá a loučí se se mnou.

Diskuse trvala téměř hodinu. Nejsem si zcela jista, zda vše bylo řečeno v uvedeném pořadí, protože H.R. mne často přerušovala a mluvila o něčem jiném.

Druhé setkání s H.R. /asi 3/4 hodiny/ - úterý 15.4.1980

Nejprve musím vyslechnout dlouhé povídání H.R. otom, že mezi námi odboráři nemůže lhát, a že Jacques a já jsme přijeli především proto, abychom se setkali s podivnými lidmi.

- je překvapena, že tak mladá a inteligentní učitelka jako já /děku-

ji!/ se stýká s lidmi bez morálky, s nepřáteli státu.

- ostatně domnívá se, že policie je k těmto lidem příliš shovívavá, ona sama by doporučovala přísnější postup.
- pokud jde o Jacquese, zúčastnil se služky, na které se nejednalo pouze o filozofii a on si musel být vědom toho, že je to nebezpečné. Ostatně nebyl vypovězen, byl mu pouze "zkrácen pobyt". /Budeme seriozní - Jacques zůstal v Československu o den déle, než předpokládal, aby se mohl zúčastnit fil. semináře./

/Vysvětluje mi, že v případě vypovězení by čs. vláda musela informovat vládu francouzskou. Na to odpovidám, že jsem tak učinila sama prostřednictvím ambasády./

- dodává, že bych si měla sama uvědomit, co činím, když bydlím u kriminálnice /pozn. př.: v originále "une criminelle" - zločinná žena/
- končí s nabídkou, že zítra mohu vidět věci i z jiné stránky a setkat ses odboráři i učiteli

Žádám, abych mohla odpovědět také tak dlouze jako ona /bez úspěchu!/ a předeším vyslovují podivení nad tím, že odborářka považuje za normální, když jsou zatýkání lidé, kteří se shromázdili, aby diskutovali o filozofii.

Následuje diskuse o tom, zda se skutečně jednalo pouze o filozofii. Když diskuse nebude konec, říkám:

- Nepřesvědčila jste mne, přesto jsem ochotna dívat se na všechny věci z vašeho hlediska. Řekněme, že ti lidé se skutečně shromázdili, aby vedli ty nejhorší protistátní řeči. I v tomto případě musím říci, že mne šokuje, když vy považujete jako odborářka za normální skutečnost, že byli zatčeni.

Vysvětluje mi, že Československo těžce a s mnohými oběťmi vybudovalo svůj společenský systém a ona nemůže tolerovat, aby byl takto napadán.

Připomínám jí, že na mezinárodním kongresu v SOFu bylo potvrzeno právo všech na shromažďování a na šíření informací a textů. A že zmínění lidé nedělali nic jiného.

- Odpověď:
- Také jsem tam byla. Bylo tam také řečeno, že odbory budou se distancovat od nepřátele lidskosti.
 - Tito lidé nedělají nic ilegálního. Uveďte mi některé jejich zločiny!
 - Jsou to ničemové, teroristi! /Je na ní patrné rozčilení/
 - U nás nepovažujeme za teroristy osoby, které piší, ale např. lidi, kteří kladou bomby. Kladli bomby?
 - Petr Uhl, manžel ženy, u které bydlíte, jednu položit chtěl.
 - A skutečně nějakou položil?

H.R. si věimne, že už toho začínám mít dost a opustí toto téma. Opakováně jsem ji žádala, aby upřesnila nelegální nebo zločinnou činnost, o které hovořila, ale nedostalo se mi odpovědi.

Znovu mi vytýká, že své styky omezují na specifický okruh lidí. Vypávám jí tedy, co se nám s Jacquesem stalo na obědě v jedné restauraci: Seděli jsme u stolu se dvěma studenty. Začali jsme diskutovat a k naší diskusi se postupně připojilo asi dvacet studentů. Všichni - s výjimkou jedné studentky, která byla se vším spokojená - všichni se vyjedrovali o režimu velmi kriticky, ale prohlásili, že raději mlčí ze strachu, že by nemohli dále studovat nebo by museli do vězení.

Výbuch smíchu s vysvětlením, že něco takového je velmi podivné a je vskutku ~~ve-~~ čemu se smát. /Mně?/ Nepodařilo se mi zjistit, co na tom bylo tak směšné. J.K. začala mít značné potíže s překladem. Snad mělo jít o to, že studenti se snažili získat od nás valuty? Vysvětlila jsem tedy, že na nás nic nezádali, ale že jedna studentka chtěla vidět Jacquesův pas, protože se obávala, že jde o provokatéra.

- Dobrě udělala.
- Jakto? Copak se to opravdu stává? Provokatéři? A za jakým účelem?

Nechci vůbec hájit francouzský režim, ale přece jen mohu ve francouzské kavárně nebo restauraci říci cokoliv, aniž bych se měla čeho bát!

Nedostává se mi jasné odpovědi. H.R. znova kroutí hlavou nad tím, že nějaký profesor může klesnout tak hluboko, aby se stýkal s lidmi/Tomin a jeho přátelé/ tak nízké mravní úrovně. Ostatně Julius Tomin je blázen a jeho místo je spíš v některé psychiatrické léčebně.

- Znamená to, že lidé odlišných názorů jsou blázni?
- Tak to není, to psychiatři rozhodli, že je šílený.
- V čem to šílenství spočívá? Je snad nebezpečný, aby musel být v léčebně. Napadl někoho fyzicky?

Bez odpovědi. Už po nějakou dobu se nervozita H.R. stupňuje. Pak napadá i mne osobně v tom smyslu, že i já jsem člověk bez morálky, a ona proto nemůže věřit, že reprezentuji francouzské učitele.

Chvíli před tím jsme hovořili o odborových svazech ve franc. školství. H.R. měla již kontakty se SNI a SNES /jsou součástí FENu - Fédération de l'Education National - odborový svaz pracovníků školství - FEN je nejsilnějším odborovým svazem ve školství: SNES se počítá mezi komunisticky orientované svezy/. H.R. prohlásila, že chápe, proč SGEN a FEN spolu ne-spolupracují. Vyvětlila jsem jí, že se v tom mili.

Upozornila jsem ji, že budu muset informovat svůj svaz o tom, že ona nevidí nic nenormálního na tom, že jsou zatýkáni lidé, kteří se shromáždili, aby hovořili o svých názorech. Prohlásila, že to mohou učinit, ale že tím zkreslují skutečnost. Nevyvětlila však, v čem má zkreslení spočívat.

Poté se mne ptá, jestli trvám na zítřejší návštěvě.

Protože jsem, jak se zdá, člověk bez morálky, který navíc nikoho neprezentuje, říkám, že to zřejmě nemá smysl. H.R. na to hovoří o mém jednostranném pojímání faktu, Přijím m tedy navrhovanou návštěvu, abych byla "informována z druhé strany".

Na závěr, po dalším útoku na mou osobu, kdy mi H.R. vyčítá nedostatek logiky, omlouvám se, že jsem jí dosud neřekla, že jsem profesorka matematiky. Tentokrát mi nepodala ruku.

Středa 16.4.80

- H.R. se omlouvá, že mne nemůže doprovázet, protože jí bolí nohy.
- filozofická fakulta a pedagogický institut mne odmítají přijmout - zdá se, že pro mé názory
- nakonec mne J.K. rychle provede po "paláci" odborového svazu školství

Danielle Krivine

Rozhovor s György Bencem

V dubnu 1980 navštívili Prahu 3 představitelé maďarské demokratické opozice a setkali se s některými signatáři Charty 77. Při této příležitosti poskytl jedn z nich, György Bence, Informacím o Chartě 77 interview. György Bence /1941/ je filozof, který ztratil zaměstnání v roce 1973, poté co publikoval v zahraničí spolu s dvěma spoluautory - Jánosem Kisem a György Marcusem - knihu, která z hlediska marxistické politické ekonomie obecně charakterizuje sovětský typ společnosti. Od té doby publikuje v samizdatu a v zahraničí teoretické politické statě. Uvádíme záznam rozhovoru György Bence a Janem Bednářem a Zinou Freundovou.

Otázka: Jsi jedním z lidí, kteří podepsali protest proti pražskému procesu se členy VONS. Co tě k tomu vedlo?

Odpověď: Hlavní důvod je ten, že cítím solidaritu se všemi těmito lidmi. Ale je pravdou, že neprotestujeme proti všem politickým procesům, které se konají v Polsku, SSSR, NDR, Rumunska a jinde, takže mám jistě specifické důvody. V Maďarsku se vyskytly jen dvě protestní akce a obě byly v souvislosti s Chartou 77. K podepsání protestu mají různí lidé jistě různé důvody, ale v zásadě cítíme sympatií k čs. demokratické opozici vzhledem k analogii mezi rokem 1956 v Maďarsku a rokem 1968 v Československu. Demokratické přeměny v obou zemích byly přerušeny invazí Sovětského svazu. A nejde jen o tuto analogii, protože také v roce 1968 se objevily v Maďarsku určité tendenze k demokratizaci přinejmenším ve sféře ekonomiky a mnoho z nás doufalo, že tyto tendenze se mohou rozšířit z ekonomické sféry do politické, ale všechny naděje se zmařily po vojenské invazi do Československa.

Otázka: Mohla bys nám něco říci o struktuře maďarské opozice?

Odpověď: V Maďarsku jsou politické aktivity více rozptýlené a méně organizované než v Polsku nebo v Československu. Nemáme žádné výbory, žádné pravidelné vycházející noviny nebo časopisy. Strukturu opozice bych charakterizoval hlavními liniemi jejich aktivit.

V první linii je samizdat, tzn. knihy nebo delší články a eseje, přepisované na psacím stroji, většinou se sociologickým nebo politologickým obsahem. Publikují se také pojednání o různých problémech, o nichž se nepíše v oficiálních sdělovacích prostředcích, jako např. problém chudých lidí v Maďarsku, represe náboženských skupin, situace maďarských menšin v Československu a Rumunsku. V samizdatu vychází současná maďarská beletrie i překlady. Vydali jsme dokumenty o polském demokratickém hnutí a připravujeme sborník dokumentů Charty 77 a o diskusi v Chartě 77. Do Maďarska se také dostávají publikace v maďarském jazyce, které se tisknou v zahraničí - podobné československému Svědectví a Listům.

Druhou linií aktivit jsou soukromé semináře. Pořádáme sérije přednášek, jejichž náplň je podobná jako u samizdatových publikací /politologie, sociologie apod./. Nejpopulárnějším seminářem byl cyklus přednášek o moderní historii Maďarska /od r. 1945 až po současnost/, který se konal v soukromém bytě a který navštívilo až 150 lidí. Vypadalo to tak, že místo bytu byly plné lidí a aby všichni slyšeli, přenášela se přednáška mikrofonem a reproduktory do všech místností.

Třetí linií je činnost malých náboženských skupin. Nejvýznamnější z nich byla aktivita maďarské metodistické církve. Státní orgány se totiž snažili donutit metodisty, aby přijali vedení církve, které si sami nezvolili, ale které státní moc považovala pro sebe za výhodné a loyální. Na to metodisté nepřistoupili. Tak byli jako církev úředně rozpuštěni a prohlášeni za nelegální a jejich církevní majetek byl zabaven. Ale přesto pokračují ve své činnosti. Například jedna komunita metodistů v Budapešti pořádá bohoslužby na ulici /dokonce i v zimě/ před zkonfiskovaným kostelem, který stát prodal nějakému průmyslovému podniku.

Tyto tři hlavní linie, o kterých jsem hovořil, bych charakterizoval jako otevřeně opoziční a musím dodat, že mimo ně je v Maďarsku ve vědomí lidí opravdu široce rozšířená nesympatie k nedemokratické struktuře společnosti a současně vřelá sympatie k demokratickému uspořádání veřejných věcí.

Otázka: Můžeš nám říct, jak reaguje státní moc na vaši činnost?

Odpověď: V Maďarsku se nekonal v posledních letech žádný politický proces. Policie nezasahuje přímo a bezprostředně do činnosti opozice. V posledních letech jsme nezaznamenali žádné výslechy ani domovní prohlídky. Ale to neznamená, že stát a policie nevyužívají svou moc a své zákonné možnosti. Ačkoli se tedy ne setkáváme s výslechy týkajícími se opoziční činnosti,

koná se v Maďarsku ročně asi 200 soudních procesů s lidmi, kteří vyslovili nějaké ostré poznámky o politickém systému apod. Jsou to vesměs obyčejní lidé, kteří nedělají a nechádží dělat nějakou propagandu.

Proti inteligenci se zkouší nové metody, které bych nazval "studenným" nátlakem. V tomto smyslu se používají hlavně ekonomické prostředky, propaganda, omezuje se svoboda cestování do zahraničí. Konkrétně - kvůli podpisu lanských solidarizačních procesů ztratilo asi 10 lidí zaměstnání /kvalifikované/. Což ovšem neznamená, že jsou nuteni pracovat manuálně, většinou najdou jinou ontelektuální práci blízkou jejich oboru, i když třeba méně výhodnou.

K tomu musím vysvětlit jedno specifikum maďarské situace. Během posledních 10-15 let se v Maďarsku všeobecně rozšiřoval vědecký výzkum, a to tak, že personál vědecko výzkumných pracovišť se sice nerozšiřoval, ale rozvíjela se spolupráce s externími pracovníky na základě smluv. Vědecké instituce uzavírali s intelektuály smlouvy k určité práci podle potřeb a finančních možností. Tito lidé vytvořili časem specifickou společenskou skupinu - žijí v podstatě "na volné noze", čas od času piší články, překládají apod., jsou v podstatě svobodnější než ostatní společenské vrstvy, ale současně ekonomicky méně zabezpečeny. Tvoří také nejvýznamější složku opozice, i když zdaleka ne všichni k ní náleží, a ani nelze říct, že ostatní vrstvy se opoziční činností nezabývají.

Otázka: Co bys chtěl říct na závěr tohoto interview?

Odpověď: Rád bych zdůvodnil smysl naší práce. V Maďarsku je represe da-leko mírnější než u vás nebo v Polsku a mohla by se tedy nasýt-nout otázka, proč vůbec vyvíjet nějakou otevřenou opoziční činnost. Docud se totiž tato činnost vyvíjela jen v extrémních situacích, např. po pol-ských dělnických nepokojích, po invazi do Československa v r. 1968 a po represi namířené proti všem, kteří neztratili ideály 68. roku. Proto by se mohlo zdát, že demokratická opozice je jenom reakcí na represi. Ale my ve skutečnosti bojujeme za pozitivní ideál, kterému jsou i ty nejmírnější formy sovětského systému velmi vzdáleny a proto i my v Maďarsku máme důvod bojovat za demokratickou společnost.

Mluvčí Charty 77 vydali příspěvek k dokumentu o svobodě cestování, který se týká rozboru § 109 tr.z. /nezdolné opuštění republiky/. Z technického hlediska /pro přílišnou rozsáhlost/ přinoceme tento materiál v příštěm čísle Informací o Chartě 77.

Redakce

ooooo

ooo

ooooo

7. dubna napsal Julius Tomín otevřený dopis prezidentovi republiky, kte-rým ho zve na svou přednášku o Aristotelovi dne 9. dubna t.r. "Vzpomenete si možná, pane prezidente," píše mu mimo jiné, "jak jsem Vám počátkem 70. let posílal své aristotelské studie. V té době jsem pracoval jako strojník v kondenzaci u nízkotlaké turbíny v Holešovické elektrárně. Za cen-trální Marxovu myšlenku jsem považoval → tezi o překonání rozdílu mezi fyzickou a duševní prací. Domníval jsem se, že nejdé o myšlenku, která se stane možnou co do svého uskutečnění až kdesi v daleké budoucnosti, až k tomu připraví příslušníci Sboru nárcadní bezpečnosti podmínky... Ochtěl jsem se pokusit uvést Marxovu myšlenku do života, alespoň do svého živo-ta, přímo..." Dopis končí: "...smím Vás pozvat k nám na přednášku na příští středu 9. dubna v 7 hodin večer? Není vyloučeno, že byste svou přítomností dosáhl toho, aby příslušníci ministerstva vnitra upustili od dalšího zásahu, kterými jinak napevno "přislíbili"."

Václav Havel obdržel dopis, v němž mu tajemník Západoněmeckého centra P.E.N. sděluje, že ho předsednictvo tohoto orgánu zvolilo za člena Mezinárodního P.E.N. - klubu. Dopis byl zaslán do Heřmanic a duplikát na Havlovu adresu na Hrádeček.

Olga Havlová dostala dopis od Michaela Zcammela, předsedy výboru P.E.N.- klubu, který vyjadřuje sympatie a solidaritu s jejím vězněným manželem a ubezpečuje ji o tom, že s jejich osudy sympathizuje a cítí lidé po celém světě.

ooooo

ooo

ooooo

Jarmila Bělíková
Novovysočanská 12
Práha 9 - Vysočany

Dovoluji si Vás upozornit, že Vaše korespondence, kterou zasíláte k našemu útvaru není předávána odsouzeným, konkrétně pak Havlovi, Dienstbierovi a Bendovi. Toto oříšení je plně v souladu s platnými předpisy. Žádáme Vás, abyste mé upozornění respektovala. Pokud budete psát dál, jsou to pro Vás zbytečné výlohy jak času tak po stránce finanční. Budou končit stejně jako tomu bylo dosud.

Jsem přesvědčen, že se nad tím zamyslite, kdy současně Vám sděluji, že o tomto nemíním diskutovat a na Vaše případné dotazy vůbec odpovídat.

Náčelník

/Tento dopispřišel Jarmile Bělíkové z NVU Ostrava-Heřmanice./

oooooooo

Články poslé do redakce

Jiří Ruml: Sportu zdar a fotbalu zvláště...!

Jiří Ruml: Kdybych byl kurva...

Interview Evy Kentúrkové s prof. Václavem Černým